

Boeken

Men neme een hoogleraar Innovatie en een enthousiaste journalist en wat levert dat op? Een verfrissend en op oplossingen gericht boek over slim organiseren zodat een bedrijf echt innovatiever wordt. Innovatie 3.0 is de pakkende titel voor het boek van Henk Volberda (hoogleraar aan de Erasmus Universiteit Rotterdam) en Menno Bosma (journalist op het gebied van leiderschap en management) dat verder gaat dan zowel technologische innovatie (innovatie 1.0) als het inzetten van slimme mensen (innovatie 2.0). In het boek 'Innovatie 3.0' wordt innoveren breed opgevat op en daarmee alle aspecten van de bedrijfsvoering van doorslaggevend belang voor innovatie. De auteurs beloven dat het boek zich niet op problemen richt, maar oplossingen centraal stelt. En die belofte wordt grotendeels waargemaakt. Centraal in het boek staat de gedachte dat om succesvol te kunnen innoveren naast Onderzoek & Ontwikkeling, vooral sociale innovatie van belang is. Sociale innovatie bestaat onder meer uit vernieuwend leiderschap, nieuwe organisatievormen en co-creatie. Bij vernieuwend leiderschap ligt de nadruk op het belang om medewerkers te motiveren, te vertrouwen en hun verantwoordelijkheid te geven zodat daarmee de verborgen schatten binnen de organisatie ontdekt kunnen worden. Nieuwe organisatievormen betekent niet zozeer het richten op één specifieke organisatievorm, maar betreft vooral het vermogen om snel en blijvend organisatorische veranderingen door te voeren. Co-creatie vormt een belangrijke aanjager van innovatie door kennis van buiten en van binnen met elkaar te verbinden.

De auteurs stellen terecht dat het idee dat innovatie louter iets technisch is, achterhaald is. Productvernieuwingen komen al lang niet meer van mannen in stofjassen die zich ophouden in afgescheiden ruimtes. Het ontstaat juist in toenemende mate op de werkvloer, op en tussen afdelingen, in contact met klanten, toeleveranciers, in samenwerking met opleidingen en kennisinstellingen of via uitwisseling op het web. Dit soort processen gedijt alleen in een sfeer van openheid en vertrouwen en dat vraagt om een hele andere organisatie van innovatie dan de traditionele aanpak waarbij vooral technologische inventies als innovatie worden beschouwd.

Wat het boek vooral verfrissend maakt, is dat het stoelt op zowel het meest recente wetenschappelijke onderzoek als op het toetsen van dit onderzoek aan de dagelijkse praktijk van innovatiekoplopers. Wat het boek ook interessant en leerzaam

Titel Innovatie 3.0: slimmer managen, organiseren en werken

Auteurs **Henk Volberda en Menno Bosma**

Uitgever **Mediawerf**

VICTOR GILSING

Universitair hoofddocent aan de
Universiteit van Tilburg

maakt, is dat verschillende visies op sociale innovatie naast elkaar gezet worden. Sommige ondernemers benadrukken het belang van individuele creatievelingen terwijl andere beweren dat innovatie eigenlijk altijd een groepsproces moet zijn. Juist het naast elkaar zetten van tegengestelde visies werkt inspirerend en zet de lezer aan het denken. Daardoor blijft het boek boeien. Ook de stijl waarin het geschreven is, activeert de lezer: je krijgt zin om aan de slag te gaan en je organisatie nog innovatiever te maken.

De kernboodschap van het boek is dat voor blijvend innovatiesucces investeringen in kennis en technologie slechts 25 tot 30 procent bijdragen, terwijl de rest vooral komt van sociale innovatie. Dat is een prikkelende boodschap en daarmee leggen de auteurs de vinger waarschijnlijk op

de zere plek. Bijvoorbeeld dat HRM in de meeste organisaties niet of nauwelijks bezig is met innovatie en weinig inzicht heeft in het stimuleren van innovatie in organisaties. Echter, in hun goedbedoelde drang om de lezer te overtuigen van het belang van sociale innovatie ontstaat gaandeweg enigszins de indruk dat technologie en investeringen in kennis een ondergeschikte rol spelen. De enkele ondernemers die het belang van sociale innovatie in twijfel trekken, komen op dit punt dan ook slechts kort aan het woord. Het belang van openheid dat in het boek zo benadrukt wordt, komt op dit punt dan ook niet helemaal uit de verf. Daarbij leert een blik op de ranglijst van het World Economic Forum – meerdere malen door de auteurs aangehaald – dat landen die ook hoog of nog hoger staan dan Nederland wel degelijk veelvuldig patenteren. Bovendien blijkt uit een recente benchmark (juni 2012) door het prestigieuze management instituut IMD in Lausanne dat het gedaalde aantal patentaanvragen in Nederland een reden tot zorg vormt. Blijkbaar vormen investeringen in technologische kennis nog steeds een vruchtbare basis voor concurrentie- en innovatiekracht. Een niet onbelangrijk gegeven.

Het is de auteurs wat mij betreft niet kwalijk te nemen. Eindelijk eens een boek over innovatie dat echt inspireert en de veelbesproken brug tussen wetenschap en praktijk ook daadwerkelijk weet te slaan. Aardig is daarbij dat de auteurs doen wat ze prediken, omdat het boek namelijk zelf tot stand is gekomen via co-creatie tussen een wetenschapper en een journalist. Wat mij betreft voor herhaling vatbaar. Op naar Innovatie 4.0, ik kijk er al naar uit!